

Motion till riksdagen 2025/26:1264

av Louise Thunström m.fl. (S)

Modersmålsundervisningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i motionen om att modersmålsundervisningen ska bevaras och stärkas som ämne i skolan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt Skollagen (2010:800) har elever rätt till modersmålsundervisning om en vårdnadshavare har ett annat modersmål än svenska, om språket används som dagligt umgängesspråk i hemmet och om eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Modersmålet är ofta det första språk en människa lär sig och är starkt knutet till identitet, tillhörighet och känslomässig trygghet. Att utveckla sitt modersmål bidrar därför till barns och ungas språkutveckling, identitetsbildning och kulturella förståelse. Forskning visar att ett väl utvecklat modersmål underlättar inläringen av andra språk, däribland svenska, och stärker elevernas kognitiva förmågor.

I utredningen På språklig grund (SOU 2025:9) konstateras att det inte finns några belegg för att modersmålsundervisning skulle ha negativa effekter för integration eller elevers kunskaper i svenska. Tvärtom framhålls att elever som deltar i modersmålsundervisning ofta når bättre skolresultat än de som inte gör det. Även Skolverkets tidigare analyser pekar på att elever som deltar i modersmålsundervisning

har en högre genomsnittlig betygsnivå i grundskolan än jämförbara grupper som inte deltar.

Utredningen lyfter samtidigt flera förbättringsområden för att stärka ämnet. Kvaliteten och tillgången varierar kraftigt mellan kommuner, och många modersmåslärare har otrygga anställningar, undervisar på flera skolor och saknar tillgång till läromedel och fortbildning. Det finns dessutom brist på tydliga styrdokument, statistik och uppföljning av hur undervisningen organiseras. Dessa brister innebär att rätten till modersmålsundervisning inte alltid förverkligas i praktiken, och att undervisningens potential inte tas tillvara fullt ut.

Erfarenheter från andra länder, såsom Finland, visar dessutom att satsningar på modersmålsundervisning kan bidra till bättre skolframgång och stärkt språklig mångfald. Internationell forskning, bland annat från Kanada, har lyft fram modersmålsutbildningens roll för både akademiska resultat och bevarandet av kulturell och språklig identitet.

Mot denna bakgrund står det klart att modersmålsundervisningen inte är ett hinder för integration, utan en resurs som stärker språkutveckling, kunskapsresultat och samhällsgemenskap. Att begränsa denna rättighet skulle riskera att fördjupa skillnader mellan elever, försvåra integrationen och leda till marginalisering.

Modersmålsundervisningen är därmed en viktig del av en jämlik skolgång. Den ger elever verktyg att utveckla både sitt första språk och svenskan, stärker självkänslan och identiteten och bidrar till en mer inkluderande samhällsgemenskap.

Louise Thunström (S)

Anna Wallentheim (S)

Inga-Lill Sjöblom (S)

Sanna Backeskog (S)

Annika Strandhäll (S)

Jessica Rodén (S)